

Тема 9. Комерційні структури в процесах транс націоналізації

Мета: розглянути особливості комерційних структур у процесах транснаціоналізації; ознайомитись із функціональною специфікою транснаціоналізації у підприємницькій сфері; охарактеризувати суб'єкти підприємницької діяльності у сфері транснаціоналізації; з'ясувати сутність акціонерних та неакціонерних засобів транснаціоналізації господарської діяльності.

План

1. Транснаціоналізація у підприємницькій сфері.
2. Акціонерні форми та засоби транснаціоналізації комерційної діяльності.
3. Неакціонерні форми транс націоналізації господарської діяльності.

Основні терміни і поняття

Транснаціоналізація, злиття, поглинання, прямі інвестиції, портфельні інвестиції, філія, дочірня компанія, асоційована компанія.

Теми доповідей

1. Транснаціоналізація як фактор формування глобальної економіки.
2. Пріоритетні напрямки залучення іноземного транснаціонального капіталу.

Контрольні запитання

1. Поясніть, як відбувається транснаціоналізація господарської діяльності на комерційному рівні.
2. Поміркуйте, у чому причина значно динамічнішого поширення протягом останніх років геоцентричних компаній, порівняно з етноцентричними комерційними структурами.
3. Які існують акціонерні форми транснаціоналізації господарської діяльності?
4. Що таке злиття і поглинання?
5. Які види злиття ви знаєте?
6. З'ясуйте, яка різниця між інтернаціоналізацією та транс націоналізацією.
7. Який історично перший інструмент створення міжнародних комерційних структур?
8. Яку роль у транснаціоналізації відіграють ТНК?

Тестові завдання для самоконтролю

1. Фірма, сфера регулювання якої розповсюджується на ринки декількох країн, називається:
 - а) автаркія;
 - б) етноцентрична фірма;
 - в) поліцентричні фірми;
 - г) геоцентричні фірми.
2. Діяльність яких фірм переважно зорієнтована на національний внутрішній ринок?
 - а) автаркія;

- б) етноцентрична фірма;
 - в) поліцентричні фірми;
 - г) геоцентричні фірми.
3. Як називаються фірми, діяльність яких переважно зорієнтована на світовий зовнішній ринок?
- а) автаркія;
 - б) етноцентрична фірма;
 - в) поліцентричні фірми;
 - г) геоцентричні фірми.
4. Існує два види злиття:
- а) олігополія і монополія;
 - б) автаркія і монархія;
 - в) східне і західне;
 - г) горизонтальне і вертикальне.
5. Закордонні інвестиції, величиною у понад як 10 відсотків статутного капіталу, це:
- а) портфельні інвестиції;
 - б) прямі іноземні інвестиції;
 - в) автаркія;
 - г) протекціонізм.
6. Портфельні інвестиції, які за обсягом перевищують 50% акцій, можна назвати:
- а) портфельні інвестиції;
 - б) прямі іноземні інвестиції;
 - в) автаркія;
 - г) протекціонізм.
7. Портфельні інвестиції це:
- а) закордонні інвестиції, величиною у понад як 10 відсотків статутного капіталу
 - б) інвестиції, які обсягом перевищують 50% акцій;
 - в) закордонні інвестиції, величиною менше як 10 відсотків статутного капіталу;
 - г) господарські операції, які передбачають придбання цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку.
8. Одним із видів транснаціоналізації підприємницької діяльності є:
- а) автаркія;
 - б) протекціонізм;
 - в) демпінг;
 - г) франчайзинг.
9. ТНК в процесі транснаціоналізації:
- а) виконують ключову роль;
 - б) не приймають участь;
 - в) приймають участь лише частково;
 - г) приймають участь лише з підтримкою міжнародних організацій.
10. Різноманітні форми виробничо-господарської діяльності партнерів двох або кількох країн, які ґрунтуються на збуті товарів, систематичному оновленні

продукції, науково-виробничій і торговій кооперації, участі в прибутках, розподілі технічних та інвестиційних ризиків це:

- а) спільне підприємство;
- б) франчайзі;
- в) прямі іноземні інвестиції;
- г) автаркія.

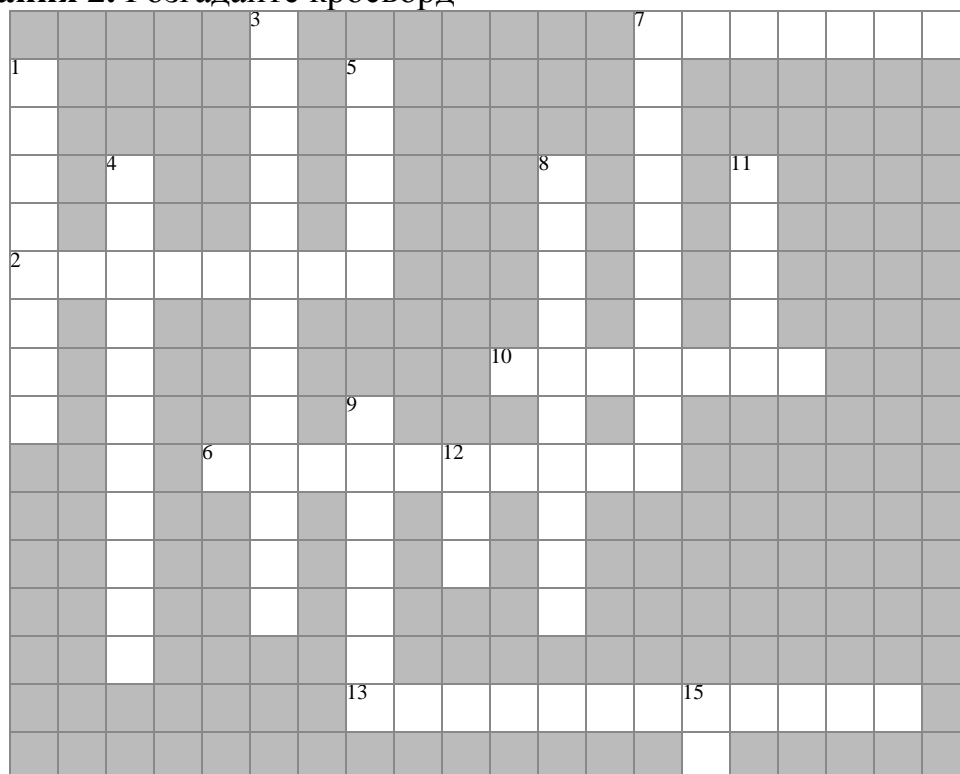
Практичні завдання

Завдання 1. Визначте мотиви, що зумовлюють процеси злиття та поглинання компаній. Заповніть таблицю.

Таблиця – Мотиви злиття та поглинання компаній

Мотив	Процедура	
	Злиття	Поглинання
Економія від масштабу		
Операційна економія		
Заміщення неефективного менеджменту		
Доступ до додаткових ресурсів		
Диверсифікація		
Податкові пільги		
Залучення додаткового боргу		
Інтереси менеджменту		
Інтереси акціонерів		
Купівля недооцінених ринком активів		
Вкладення тимчасово вільних коштів		
Набуття монопольної влади		
Зміцнення ринкових позицій/експансія		
Набуття стратегічних переваг		
Усунення конкурентів		

Завдання 2. Розгадайте кросворд

<i>По горизонталі</i>	<i>По вертикалі</i>
2. Це форма монополістичного об'єднання, за якої учасники зберігають виробничу самостійність, але втрачають самостійність комерційну відповідно до взаємних угод.	1. Механізм безпосереднього фінансування в МВФ.
6. Вкладення капіталу з метою отримання доходу	3. Заходи, спрямовані на захист вітчизняного товаровиробника.
7. Об'єднання підприємств, учасники якого узгоджують між собою обсяги виробництва, поділ ринків збуту, ціни, умови продажу та найму робочої сили, строки й інші умови платежів.	4. Економічний процес взаємодії і боротьби товаровиробників за найвигідніші умови виробництва і збуту товарів, за отримання найбільших прибутків
10. Це складна форма монополізації господарської діяльності, яка передбачає об'єднання підприємств промисловості, транспорту, торгівлі та банківської сфери.	5. Це форма монополістичного об'єднання, в рамках якої учасники втрачають виробничу, комерційну, а можливо, і юридичну самостійність.
13. Процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації.	7. Договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління
14. Це акціонерна компанія, яка володіє контрольними пакетами господарсько-комерційних структур, що є незалежними юридичними особами, здійснює управління ними, а також фінансування їхньої діяльності	8. Структури, які виникають на базі тимчасових угод між кількома банківськими та промисловими корпораціями, фірмами з метою реалізації певних спільних проектів.
	9. Або недобросовісна конкуренція, або один з видів обмежувальної ділової практики.
	11. Абревіатура сфери найбільшого інвестування ТНК.
	12. «Імперіалістичний» капітал, що діє в багатьох країнах світу.
	15. Сконт, бонусна, сезонна (узаг).

Завдання 3. Аналіз ситуації..

«Для того, щоб залишатися конкурентоспроможними, сучасні ділові відносини виходять далеко за рамки традиційних відносин на різних ринках. Про це свідчить залежність підприємств від злиття, різного роду партнерства, асоціації, спільні підприємства, ліцензування і франчайзингу, та інших форм ділового співробітництва. Однією з форм подібного співробітництва є прямі іноземні інвестиції (ПІІ). ПІІ можуть розглядатися як альтернативна економічна стратегія, прийнята на тих підприємствах, які мають намір інвестувати, відкрити новий завод/офіс, або, навпаки, придбати активи вже існуючого іноземного підприємства. Ці підприємства мають за мету доповнити або замінити політику зовнішньої торгівлі, виробляючи та/або продаючи товари і послуги в інших іноземних ринках...». Який з приведених в тексті транснаціоналізаційних процесів є найбільш доцільним? Чому? Які переваги і недоліки має обраний вами тип?

